

Vilken behörighet har en VD?

Den behörighet som VD har att företräda sitt bolag har länge varit omtvistad, i alla fall när det har gällt för vilka ändamål som VD får lämna ut en så kallad rättegångsfullmakt till exempelvis advokat. Frågan har nu avgjorts av Svea hovrätt.

En rättegångsfullmakt är en mycket långtgående fullmakt, vanligen åt en advokat, att företräda bolaget och föra dess egen talan inför domstol. Fullmakten omfattar även att träffa förlikningar och vidta andra för bolaget potentiellt mycket viktiga åtgärder – utan att behöva rådfråga bolaget först.

Av hovrättens beslut framgår det att VD kan lämna en rättegångsfullmakt endast när bolaget bedriver en verksamhet där det ingår i den löpande förvaltningen att på rättslig väg driva in krav vid domstol. Exemplet som lämnades var om ett fastighetsbolag skulle driva in hyresfordringar.

Hovrätten anförde vidare, som ett exempel där behörigheten var överskriden, att rättegångsfullmakten avsåg ett fall där tvisten gällde exempelvis kvaliteten på en utförd tjänst, vilket alltså knappast är en fråga som kan anses falla inom den löpande förvaltningen.

BETYDELSEN av detta avgörande är att VD behöver styrelsens i vart fall tysta medgivande för att i frågor utanför den löpande förvaltningen fatta beslut med för bolaget bindande verkan.

Om man rättshandlar med en VD på annat bolag måste man därför tänka på att det bolaget i värsta fall har en möjlighet att backa från ett avtal som dess VD träffat, om det inte rör en fråga som ligger

inom den löpande förvaltningen, eller där VD:n kan anses ha så kallad ställningsfullmakt eller toleransfullmakt.

En VD behöver minst styrelsens tysta medgivande för att utanför den löpande förvaltningen fatta beslut som binder bolaget

EFFEKTEN i det aktuella målet blev att bolagets ombud, som skulle driva in en annonsfordran trots invändning om fel i utförd tjänst, saknade behörighet att företräda bolaget. Detta ledde i sin tur till att bolagets talan avvisades och att bolaget fick ersätta motpartens rättegångskostnader.

Man kan notera att det märkliga var att ombudet inte ens inkom med en

kompletterande fullmakt, undertecknad av bolagets firmatecknare. Helt onödiga kostnader uppkom för bolaget alltså.

**PÅR CALDENBY
ADVOKAT**

Vem berörs av miljöprövning?

Ansökningar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet skall föregås av samråd med dem som berörs av verksamheten. Vilka är det då som berörs?

En ny dom från Miljööverdomstolen i Umeå visar på svårigheterna att ge ett klart svar.

Samrådet syftar till att identifiera motstående intressen och klara ut om den berörda verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det som kommer fram under samrådet skall ligga till grund för utformningen av miljökonsekvensbeskrivningen.

Det aktuella fallet rör Markbyggnads AB:s ansökan om tillstånd till ny taktverksamhet. I ansökan uppgav bolaget att samråd hållits med berörda myndigheter, en sameby och två fastighetsägare.

Efter att först beslutat att verksamheten

skulle medföra betydande miljöpåverkan gav länsstyrelsen sedan tillstånd till verksamheten.

TÄKTEN LIGGER två kilometer från byarna Bertjärn och Fällforsån. När tillståndet meddelats av länsstyrelsen klagade byborna över att de inte kallats till samråd. Miljööverdomstolen slår sedermera fast att även byborna borde ha blivit kontaktade inför det tidiga samrådsmötet. Att så inte skedde stred mot miljöbalkens samrådsregler.

Domstolen ansåg inte att bristen i samrådet kunde avhjälpas i efterhand. Det undermåliga samrådsförandet ansågs utgöra en väsentlig brist i bolagets ansökan. Följden blev att tillståndet som länsstyrelsen beviljat – för ett år sedan – nu upphävdes och ansökan avvisades.

Domen visar att – när man väl lyckats konstatera om verksamheten kräver till-

Slopad arvsskatt för make/sambo

Den 1 januari i år slopades beskattningen av arv till efterlevande make och sambo. Äldre bestämmelser gäller dock om skattskyldigheten inträtt före den 31 december 2003.

**MY DAHLÉN
JUR KAND**

stånd enligt Miljöbalken – så är det inte alltid så lätt att göra en korrekt ansökan. Tyvärr är domen även ett tydligt exempel på hur allvarliga följderna kan bli när det brister i ett bolags hantering av frågor som rör tillstånd för miljöfarlig verksamhet.

**PATRICK ANDERSSON
JUR KAND**

Societas Europaea – en ny bolagsform

Den 8 oktober 2004 införs inom EU den nya bolagsformen Societas Europaea (SE-bolag eller europa-bolag).

Bolagsformen är resultatet av ett omfattande arbete som pågått sedan 1960-talet med att finna en gemensam europeisk aktiebolagsform.

Det är den andra EU-gemensamma associationsformen vid sidan om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) som infördes 1985. EEIG är till skillnad från europabolaget att likna vid ett handelsbolag.

Europabolaget grundar sig på EG-förordningen om stadga för europa-bolag (EG nr 2157/2001). Som förordning är regelverket direkt tillämpligt i varje medlemsstat inom unionen och för svenskt vidkommande är en lag om europa-bolag att vänta liksom ett antal följd-ändringar i existerande lagar såsom aktiebolagslagen och årsredovisningslagen.

Register över alla europabolag med säte i Sverige kommer att föras av Patent- och registreringsverket (europabolagsregistret).

VILKA SYFTEN ligger då bakom införandet av en EU-gemensam aktiebolagsform? Främst handlar det om att underlätta näringsverksamhet, förbättra förutsättningarna för samarbete och att skapa likvärdiga förutsättningar för bolag som är verksamma inom olika medlemsländer. Bolagsformen är i första hand tillskapad med tanke på de multinationella företagens behov av förenkling.

För europabolaget uppställs ett antal grundläggande krav. Bolaget skall vara en juridisk person med säte inom EU, det skall ha ett aktiekapital fördelat på ett antal aktier och aktieägarnas ansvar skall vara begränsat till den kapitalinsats de gjort. Vidare gäller att aktiekapitalet skall vara uttryckt i euro och uppgå till lägst 120 000 euro.

Om lagstiftningen i en enskild medlemsstat förskriver ett högre minimikapital för vissa typer av verksamheter, skall emellertid denna lagstiftning även äga tillämpning på europabolag.

BILDANDET AV EUROPABOLAGET kan ske på fem olika sätt och enbart av nationella juridiska personer. Fysiska personer kan alltså inte vara stiftare. Bildande kan ske på något av följande sätt:

- Genom fusion (absorption eller kombination) mellan två eller flera publika bolag hemmahörande i olika medlemsstater.
- Genom att ett eller flera publika eller privata företag, där minst två omfattas av olika medlemsstaters lagstiftning, bildar ett holdingbolag i form av ett europabolag.
- Genom att två eller flera bolag skapar ett gemensamt dotterbolag i form av ett europabolag.
- Genom att ombilda ett nationellt publikt aktiebolag till ett europabolag.

- Genom att ett europabolag självt bildar ett eller flera dotterbolag i form av europabolag.

För svenskt vidkommande är en lag om europa-bolag att vänta liksom följd-ändringar i aktiebolagslagen med flera lagar

LIKSOM I SVENSKA aktiebolag utövas aktieägarnas beslutanderätt i europabolag vid bolagsstämma. När det gäller europabolagets övriga organisation kan denna vara uppbyggd på två olika sätt: antingen enligt ett monistiskt eller dualistiskt system.

Det monistiska systemet – som är det som ligger närmast de svenska och engelska systemen – innebär att det

utöver bolagsstämman finns ett förvaltningsorgan, det vill säga styrelsen.

I det dualistiska systemet finns det två bolagsorgan, ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan. Det dualistiska systemet har sin förebild främst i den tyska aktiebolagsrätten.

EG-förordningen innehåller vidare regler om beslutförhets- och majoritetskrav i de olika bolagsorganen samt krav på viss mötesfrekvens.

Därutöver finns regler om minoritetsaktieägares rätt att begära sammankallande av och få frågor behandlade vid bolagsstämma liksom regler om hur redovisningen i ett europabolag skall se ut.

**ANDERS KINNTORPH
ADVOKAT**

Nya CFC-regler försvårar skatteplanering

Från och med den 1 januari i år ändrades reglerna för CFC-beskattning (Controlled Foreign Company). Syftet med den nya lagstiftningen är att försvåra skatteplanering när det gäller delägare i vissa utländska juridiska personer med lågbeskattade inkomster.

Lagändringen innebär att en svensk delägars innehav av andelar i ett CFC-bolag med lågbeskattade inkomster skall beskattas av delägaren i inkomstslaget näringsverksamhet.

Regeln gäller nettoinkomster som

antingen inte har beskattats alls eller beskattats lindrigare än 15,4 procent av ett underlag beräknat enligt svenska regler. Avräkning mot den svenska skatten ges för utländsk skatt.

De som berörs av de ändrade reglerna är obegränsat skattskyldiga och begränsat skattskyldiga med andelar knutna till ett fast driftställe i Sverige.

Undantag görs för det fall CFC-bolaget har sådana inkomster som hör hemma i en stat eller en jurisdiktion som räknas upp i en särskild lista. Flertalet stater, både de stater som Sverige har skatteavtal med och sådana med vilka Sverige saknar

avtal, finns upptagna på denna lista.

Vidare medför lagändringen att finansiell verksamhet, under vissa förutsättningar, inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) undantas från reglernas tillämpning och tillämpningen av CFC-reglerna inom EES begränsas i princip till vissa koncerninterna verksamheter.

Det nu gällande kravet på så kallad jämförlig beskattning för skattefrihet på utdelning och kapitalvinster har också tagits bort.

**MY DAHLÉN
JUR KAND**